

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se restituie.
INSERATE
nu primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukas Nachr.,
Max. Augenthaler & Emmerich
Lehrer, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachr., Anton Oppelk.
în Bucușești: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iulia
Leopold (VII Erzsbet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie secundă pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tariful
și învoială. — RECLAMR pe
pagina 2-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA“ 1886 DE LXXXVIII
Abonamente pentru Anul-Devenit
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nu colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 180.

Brașov, Marți-Miercuri 17 (30) August.

1905.

O pasăre care-și spurcă cuibul.

„Unde se crește clerul
Oradei?... Cu răspunsul ce
va căuta să dea — ați
spus tot.“

G. Barițiu.

(a) În numărul de ați al ziarului nostru publicăm o corespondență din Oradea-mare, în care ni-se comunică un fapt trist, anume că un preot român de legea unită, — al cărui nume amicul nostru dela Oradea ni-l descoperă — se tânguesce într-o fîie streină, și nouă cu desăvîrșire dușmănoasă, de pretinsa decadență morală a poporului român de pe valea Crișului repede, unde și dînsul funcționează.

În acea corespondență cetitorii noștri vor găsi în traducere câteva pasaje din articolul preotului. Din acele pasaje reiese disprețul autorului mai ales față cu clerul celeilalte confesiuni române. Și mai reiese solidarizarea acelu preot cu autorul piesei „Elnémult harangok“, contra căreia tot Românul a protestat cu ultima energie, ca împotriva unei piese tendințioase și injuriöse. Nu numai atât. Preotul unit de pe Valea Crișului îl întrece pe Rakosy, dîcînd, că tipul acelu preot lacom și depravat, pe care Rakosy l-a zugrăvit în „Clopotele amuțite“ este un „om de salon“ față cu alți popi români, mult mai infami și decăduți.

Deoarece însă corespondentul ni-a trimis întreg articolul lui Clintoc, — așa se numește autorul — ținem a-l re-suma întreg, ca pe un product al unui creier patologic, de care o să se îngrozescă toți Românii.

Autorul începe cu aceea, că de patru ani el a fost trimis ca preot într-o mică parochie din munți. A căutat să-și ridice poporul la un grad de cultură, și nu dînsul e de vină, decă n'a isbutit. Clintoc se îngrozesc a descrie »ignoranta religioasă, sîlbătăcia morală și tîmpenia,« în care se află poporul român. Fără biserică și școală, poporul acesta trăiesce viață de dobitoc. Poporul îl numesc pe preot pur și simplu „părinte“, nu »venerabile Domnule!«. Duminică și în sîrbătorii omenii se duc la cărciumă și béu rachiu de dimineață până seara. Cărciumarul are autoritate mai mare, decăt preotul. La slujbă credicioșii larmuesc și povestesc, ér când Clintoc le spune să se rîge, îi răspund, că se se rîge el, căci dór de aceea e popă! — După liturghie urmază pomelnicul pentru morți. Credicioșii închină cu rachiu și îl invită și pe Clintoc să bea. Pe buzele lui Clintoc se stinge graiul și sângele i-se închegă în vine. Eșind din biserică vede mare aglomerație. Omenii se adună împrejurul unei femei, care fusese la pomelnic la cealaltă biserică (gr. orientală) și s'a ametit. Dela spovedanie bărbați și femei se duc de-a dreptul la cărciumă. Acolo béu, se îmbată și se vîrșesc cele mai strigătore păcate, desbrăcîndu-se de ori-ce simțire omenescă, și se pórta ca nisce animale turbate. Bătăi și înjinghierii sunt la ordinea zilei. Pe popor nu-l învață nimeni, ci numai îl jupóie. Nicî în preot, nicî în notar n'are încredere. De când au venit socialiștii Românî au devenit anarchiști. N'au frică decăt de baionetă...

Cam așa sună articolul lui Clintoc, pe care foia maghiară s'a grăbit, firesce, a-l publica la locul întâi.

Nicî un Român nu pôte să cetescă acel articol, fără a i-se sui sângele în obraz. Cu atâta cinism și dușmănie n'a scris despre poporul nostru nicî Umlauf în faimósa sa geografie a monarhiei, nicî Rákosy în „Clopotele amuțite“ și nu îndrăznesc să scrie nicî cei mai turbați șovinisti de la presa dîlnică.

Individul, care nu s'a rușinat a debita cele de mai sus pe socotela poporului român, trebuie să aibă un motiv puternic personal, și ori vré se scape de vr'o mare belea făcînd pe grozavul în tabăra streină, ori urmăresce o țintă, pe care socotesce a o ajunge mai ușor, ponegrind pe propriul său popor. În alt chip nu ne putem explica desbrăcarea lui de ori ce rușine, decăt pôte admîtînd că i-s'a tulburat echilibrul creierilor.

Pentru-că ceea ce scrie Clintoc despre blăjînul și muncitorul popor de pe Valea Crișului, sunt nisce iscodiri și exagerări criminale. Firesce, că decă el presentă „pomelnicul“, cu tóte datinele aparținătoare unui public strein, care habar n'are de obiceiurile românesci, — tabloul se presentă în cuori cu totul defavorabil.

Și în sfîrșit chiar de s'ar constata unele inconveniente și abuzuri cu cele sfinte, óre calea adevărată a remedierii este a alerga la colónele lui „Tiszántul?“

Dér procederea preotului unit din Beznea din păcate nu este fără precedent. Nu sunt dór de cât puține săptămâni, de când se puté ceti prin foi despre năsbuțiile koșuthiste ale unui alt preot gr. cat. din Bihor, și cei ce au memorie mai bună vor fi ținînd minte năzdrăvenile preotului Pituk, care la 1893 cu elucbrațiunile sale „patriotice“ sculase plebea, chiar împotriva bunului său Arhiepiscop!

Decă decî apariția acésta hidósa este o apariție patologică cu caracter periodic, credem și noi, împreună cu amicul ce ne informeză, că a sosit timpul să se ia măsuri radicale.

Rana, ce se deschide mereu la periferia Românisimului, trebuie odată vindecată temeinic și cu atît mai vértos, cu cât plîngerile și reclamațiunile pressei naționale nu sunt numai de erî, alaltăeri.

Încă pe la 1878, repausatul George Barițiu făcu la corespondența unui preot din diecesa Orădii, care se jăluia de destrăbălarea diecesei după mórtea lui Olteanu, următórea notă:

Déră aceste sunt în tótă lumea logicele consecințe ale educațiunei streine... pe unde se dá aceea mai ales clerurilor și prin ele poporului: lipsă de spirit comun și de solidaritate, după care urmază nesmintit disoluțiunea, mórtea, adecă metamorfosea său transformarea în alte corpuri. Unde se crește clerul Oradei de trei generațiuni încóce? Cu răspunsul, ce va căuta să dea, ați spus tot (»Observatorul« nr. 13. 1878).

Singurul remediu, care ar puté să pună capăt isbucnirilor periodice bolnăviciose ale unor preoți orădani

prin organe streine, este creșterea clerului în institute românesci. Ér până se va puté face acésta, — cărja arhierescă de la Oradea credem că va sci să nimerescă pe preotul de la Beznea, încât să-i trecă pofta de a mai repeți debutul său din „Tiszántul“.

Brașov, 29 August n.

Conflictul dintre România și Bulgaria.

Din cercuri guvernamentale române s'au dat ziarurilor din Bucușești următórele amănunte asupra conflictului dintre România și Bulgaria, despre care s'a făcut și în ziarul nostru amintire:

Un conflict, care pôte să aibe consecințe grave, s'a ivit între România și Bulgaria. Este vorba de cestiunea închiderii școlilor românesci din Bulgaria. După aprópe trei ani de la închiderea unor școle bulgăresci din Dobrogea, — de către fostul ministru al instrucțiunei, — școlile, cari funcționau nesocotind legile și regulamentele românesci, Bulgarii protesteză acum.

Pentru-ca protestarea lor să fie însoțită și de o manifestație mai energică, guvernul din Sofia a închis fără nicî un motiv legal școla românescă din Turtucaia. D-l Mihail Vlădescu, ministru instrucțiunei publice, a chemat telegrafic la Bucușești pe directorul școlii spre a-i da instrucțiuni. D-l G. Ionescu, directorul școlii românesci din Turtucaia, a și sosit la Bucușești. Imediat d-sa a fost primit într-o audiență de d-l ministru Mihail Vlădescu.

Conferența interparlamentară.

Conferența interparlamentară s'a întrunit erî în Palatul Națiunei din Bruxella. Vor asista 300 de senatori și deputați streini. Printre dînșii sunt personalități fórtre cunoscute. Franța va trimite vre-o trei-șeci de delegați, printre cari vor figura d. Emile Labiche, senator, presidentul grupului frances pentru arbitragiu, d-l Frederic Passy, dr. Delbet, etc. Germania va avé șapte parlamentari; Austria cincî, printre cari d-l von Piener, membru al Camerei Seniorilor. Delegațiunea Danemarcei va cuprinde și pe d-l Nielsen, vice-președintele Camerei. Contingentul american va fi fórtre important: el va cuprinde nu mai puțin de 30 de persoane. Grupul american are ca secretar pe un publicist, care se bucură de o mare autoritate la New-york d-l Hayne Davis. Vor fi la conferință vre-o doi-spre-șeci englesi.

Din Ungaria s'au anunțat 40 delegaților, printre cari contele Apponyi și Banffy. Italienii vor fi în număr de vre-o trei-șeci. Ei vor fi conduși de marchizul Pandolfi, presidentul grupului. Parlamentul norvegian va fi strălucit represintat prin d-nii Horst și Lund, foști presidenti ai Lighthingului, Berner, president al Stortingului, Blehf, fost prim-ministru și Lovland, ministru de externe. Vre două-șeci de delegați olandesi și-au anunțat sosirea. Portugalia va avé 10 delegați, România 10, printre cari și d. C. Disescu, fost ministru. Suedia 6 și Elveția 6. Belgia are ca aderenți la conferință patru cincimî din senatorii și deputații săi.

Pórta și Românii macedonenî. D-l Lahovary, ministru României la Constantinopol, a atras atențiunea Porței asupra ac-

telor de ostilitate comise de bandele grecesci contra Românilor din vilaetul Ianina, rugând-o să protegă pe Români, cari altfel vor fi nevoiți să se apere singuri. Pórta a promis se ia măsuri în consecință.

— „Politische Correspondenz“ află din Constantinopol, că Pórta este fórtre iritată din cauza hotărîrii luată de Sinodul patriarhatului ecumenic de a adresa puleților un memorand asupra concesiunilor făcute aromânilor. Patriarhul a comunicat sinodului iritarea Porței, dér Sinodul nu se va da îndărăt de la hotărîrea lui.

Crisa ungară.

Declarația ministrului Fejervary.

Ministru președinte Fejervary întrebă fiind de un colaborator al oficiosului „Magyar Nemzet“, decă este adevărată scirea despre demisiunea lui, a făcut următórea declarație:

— După cum veți, laudă Domnului, sunt sănétos, mă simt excelent de bine și nicî prin gînd nu-mî trece să-mî părăsesc postul înainte de ce mi-ași fi îndeplinit misiunea. Țin la împlinirea problemei mele și mă nisuesc cu tótă energia a-o realisa, de óre-ce necontentin m'am convins, că atitudinea coalițiunei este un simptom bolnăvicios, este un paroxism politic de care țera trebuie vindecată. Națiunea trebuie să fie lămurită, că a fost dusă în rătăcire prin promisiuni, cari nu se pot împlini. Țera acésta nu mai pôte fi amăgită cu promisiuni false, pe cari respectivii nu pot să le împlinescă. Guvernul nu va mai fi acusat nicî de neactivitate, nicî de lipsă de curagiu, căci guvernul e hotărît, ca prin aplicarea cea mai energică și mai corectă a legilor să sustină starea legală și să pună zăgaz anarchiei. Acolo unde va fi necesar, va aplica rigórea legii. Până acuma n'a făcut-o acésta, de óre-ce n'a fost cauză. Nu-mî voiți părăsi postul, ci spre bucuria d-lor coaliționiști ne vom întelni la 15 Sept. în cameră.

Ligă pentru votul universal.

Pe stradele Budapestei s'au distribuit mii de esemplare dintr'un apel, în care poporațiunea e invitată să formeze ligă votului universal secret, cu problema de a elupta o adevărată egalitate de drept și de a da țerii o adevărată reprezentanță poporală.

În apel se dîce între altele, că parlamentul actual suferă de lipsa puterei politice cu ajutorul căreia ar puté să câștîge valóre pretensiunilor îndreptățite ale națiunei. Liga se stea mai pe sus de partide și departe de guvernul neparlamentar, de óre-ce dreptul sufragiului universal nu este o cestiune de partid.

Apelul e subscris între alții de mai mulți profesori universitari și de numéroși deputați.

Adunări socialiste.

Duminecă s'au ținut în mai multe orașe ale țerii: Timișóra, Nyiregyháza, Alba-Iulia, Lugoș, Kecskemét, Chichindamare, Turoț-St.-Miklos, Ungvar, Sătmar, Mișcolț, Reghinul săsesc, Zelau, etc. adunări socialiste. Tóte aceste adunări au votat rezoluțiuni pretinđînd introducerea votului universal. Adunările au decurs în bună ordine, afară de aceea din Sombathely, unde socialiștii s'au încăerat cu socialiștii internaționali.

Declarațiile lui Kossuth.

Francisc Kossuth a fost interviewat de un colaborator al ziarului „Neue Freie

Presse" asupra situației din Ungaria. În resumat etă ce a declarat Kossuth:

— Dacă este adevărat, că coróna refuză limba de comandă maghiară, atunci este pierdută ori-ce speranță de rezolvarea crizei. Nu se mai poate înfrâna impulsul naționaliștilor unguri. Cine ar vré să se împotrivescă unui asemenea impuls, și-ar pierde ori-ce influență în țără. Guvernul Fejervary — ăise Kossuth — este nelegal. Formarea unui ministeriu de coaliție este cu neputință. Câtă vreme aspirațiile naționale maghiare nu vor fi satisfăcute, vom continua cu tenacitate rezistența pasivă. Dacă se va dizolva camera, partidul independist va obține o majoritate absolută zdrobitoare. Jocul lui Kristoffy de a alia pe socialiști cu guvernul, este primejdios pentru dinastie.

Kossuth nu crede, că statele străine vor încheia tratate de comerț cu Austro-Ungaria în acest moment, căci ele ar fi în contrast cu constituția ungară; ele se vor mărgini deci a încheia convenții provisorii cu scadență scurtă.

O adunare a Slovacilor.

Partidul național slovac a ținut Duminecă o adunare populară în Pojun. Adunarea a fost presădită de comerciantul Adolf Macsalka. Deputatul slovac Milan Hodza a ținut o vorbire despre votul universal, ăicând, că și deputații naționaliști doresc, ca coalițiunea să renunțe la cestiunile militare în interesul votului universal. Adunarea a primit un proiect de rezoluție în care se ăice, că votul universal nu este o cestiune de rassă și departid, ci o cestiune de existență și libertate a națiunii politice ungare.

I'a ajuns Nemesis!

(O broșură la situație)

Timișoara, 27 August.

Nu știu dacă vi-se va fi făcut și Dv. onorul să vi-se trimită broșura volantă cea mai nouă, intitulată „Le az élarca! vagy hol a kibontakozás? írta Nemo.” (Jos cu masca! séu unde e descurcarea? scrisă de Nemo) tipărită în tipografia „Atheneum” din Budapesta, prețul 60 ban. Pe mine m'a onorat (?) cineva c.1 trimiterea ei și mulțămesc, căci începând a o ceti, am aflat'o atât de picantă, încât fără întreprupere am cetit'o întrégă.

Am aflat în această broșură adevăruri, pe cari ăiaristica noastră națională le susține de multe decenii, fără ca să le fi recunoscut și ómenii stăpânirii de stat și acestea mi-au oferit acu, fresce, o mângăiere sufletescă, și prin asta, mi-a potențat puterea de credință și de aderență în politica noastră națională.

Tenorul broșurei este, vorbind pe scurt, justificarea activității de până acum a »partidului liberal« și, ca consecență, necesitatea existenței sale ulterioare. Din asta se pöte combina: cine pöte fi d-l »Nemo«, autorul broșurei.

Insé nu asta este ceea-ce m'a mângăiat pe mine, ci demascările, ce le cuprinde. Demascările personagiilor cari jöcă ađi rol în »politica țării«, a programelor lor politice și a devalvării spirituale a »pressei patriotice«, cari tóte sunt vorbite curat dela suflet — în broșură.

Broșura începe cu constatarea, că cu 1000 de ani înainte de asta străbunii Maghiarilor aveau șepțe »vezér«, cari insé s'au unit și au legat »un contract«. Ađi, strănepoții, au o sumedenie de viziri: Andrassy, Kossuth, Bánffy, Apponyi, Zichy, chiar și Rakovszky, Vászonyi, Hock, Polonyi, Eötvös, Battyáni, Holló, Ugron, Kass, Daranyi jidovul, ba până și Bartha Miklos, stélpul cel mai vértos al »Magyarország«-ului (adecă satiră: nu a Ungariei, ci al jurnalului de asemenea nume) și toți aceștia nu voesc »să lege«, ci »să deslege« contractul (dela 67) încheiat cu domnitorul. Pe toți acești »viziri« îi ia apoi broșura d'aréndul, îi analizéază și moralmente și individual, arată programele lor politice și constată, că toți sunt capete góle, cari vénéză interese particulare egoistice, că nu știu nici ei ce voesc, că nu au nici

sciință în trebile statului, nici pricepere, ci sunt numai »guralivi«, cu două fețe, cu un cuvânt »nisce ómení cari nu merită să mănănc din tineriu (tăieriu), nici să pörte pälării pe cap.« (ilyen politikuskok nem érdemlik, hogy tányérból egyenek és kapapot viseljenek.)

Cu astfel de ómení, lucru de sine înțeleș, Coróna nu a putut, nici pöte sta de vorbă, adecă cu politiciani, cari »suspendă pe cutare timp programele lor politice«...

Vorbind despre pressă (sajtó) se înțelege despre pressa »patriotică«, scrie »Nemo«: »Pressa — nu scriitorii dela jurnale — de când editarea foilor s'a degradat la un geșeft mărșav, a încetat de a mai fi răsunsetul opiniei publice, nici că mai este ca bucinul (szocsöve) convingerii scriitorilor de jurnale, ci este un mijloc de lăcomie (kapzsi) la cástig în mâna proprietarilor foilor, cari falsifică din adins opinia publică, spre a produce tulburare, ca cu atât mai ușor să pótă pescui«.

»Elementele mari și cinstite — continuă Nemo — când au înfartulat în lege libertatea pressei, au privit'o ca mijloc spre desvoltarea culturală, a progresului și luminării de minte, cum a și fost într'adevăr atunci. Scriitorii de frunte în jurnale erau Kossuth Lajos, contele Széchenyi Stefan; după ei au urmat Deák, Csengery, Eötvös Fer. (baronul), Pulszky etc. cari cu mult mai mult se stimau pe sine însiși și opinia publică, decât să fi scris ceva contrar cu convingerile lor firme și cu ceea-ce nu ar fi cređut ei însiși. Acéstă stare ideală insé nu a durat mult, până când a urmat în locul ei lăcomia și specula după cástig, care a pătat pressa.«

Și tot astfel continuă »Nemo« cu amărăciune în sufletul séu, și să mai plänge cu asemenea durere sufletescă, că ađi nu mai esistă în tótă Ungaria un singur bărbat de stat, precum nici guvernul actual, care n'ar fi timbrat de »hazaárló« (trădător de patrie) din partea »pressei«. Ei, d-le Nemo, a noastră pressă, cea română națională, tot mereu a predicat: »Ce ție nu-ți place, altuia nu face« și »nu te juca cu dracul«. Dér n'ați ascultat. Acum vė dóre amar, că vė vedeți ajunsți în dóga noastră a naționalităților! Ai drept când susții, că tóte acestea sunt »humbug« și cu drept cuvânt puteți acum canta toți în cor despre politica vöstră cu studenții din Dobrițin: »Niesen abban semmi virtus, verje meg a Jézus Krisztus.«

Negocierile de pace.

Doué versiuni circulă în pressa streină asupra negocierilor de pace: după una încheierea păcii e asigurată, după alta speranțele de pace au dispărut aprópe de tot.

»Times« află din Portsmouth, că într'o scrisóre adresată de președintele Roosevelt, se declară, că Rusia nu trebuie să uite că a fost învinsă și că Japonia recunoscută ca învingătoare trebuie să fie despăgubită de pagubele, ce a suferit. Concesiunile făcute de Rusia nu pot satisface pe Japonia. Președintele este, deci, de părere, că Rusia trebuie să admită compromisul propus.

Scrisórea lui Roosevelt a avut efectul contrariu celui așteptat de Roosevelt, deórece acesta a fost bănuít, că a luat apărarea Japoniesilor. Aceeași impresiune a produs scrisórea și la Petersburg. Răspunsul la acéstă scrisóre contestă, că Rusia a fost învinsă și insistă asupra faptului, că tot ce s'a putut, s'a acordat Japoniei.

„Lokalanzeiger“ anunță din Portsmouth, că Țarul ar fi telegrafiat lui Witte, că nu se află în poziția de a face o altă propunere față cu propunerea lui Roosevelt. Țarul e convins de bunele intențiuni ale lui Roosevelt și primesce, ca cestiunile în litigiu să se aducă înaintea unui tribunal de arbitrii într'o formă nesupărătoare pentru Rusia.

Contrar acestei sciri, agenția »Reuter« anunță din Oisterbáy, că Țarul a refuzat propunerile lui Roosevelt.

O declarație importantă a lui Witte.

Witte a făcut Vineri cörespondentului ăiarului »Daily Telegraph« următoarea declarațiune:

— Am venit aici (la Portsmouth) mánat de dorința sinceră, de a găsi o basă acceptabilă pentru încheierea păcii. Am condamnat rășboiul dela început și ași fi contribuit bucuros deja de mult la terminarea lui. Acéstă dorință a mea, pe care am documentat'o în diferite rânduri, e o dovadă a sincerității cu care am început tratările de pace.

Mi-a succes a-mi cástiga cele mai estinse plenipotențe: de a trata asupra condițiunilor, de a face concesiuni, de a semna tratate și am făcut în cea mai mare măsură us de aceste plenipotențe. În decursul tratărilor am scos la ivelă serioșitatea Rusiei în cestiunea încheierii păcii prin cele mai estinse concesiuni, cari erau compatibile cu onórea și demnitatea națională a Rusiei. Purcedând din acest punct de vedere, am acceptat condițiuni importante cu privire la Asia de Ost, cu un cuvânt n'am reținut și n'am refuzat nici o concesiune din câte ași fi putut face. Acéstă rezultat de altfel parte și din împrejurarea, că între noi delegații esistă acum numai diferențe asupra a doué din douéșpredece puncte. Atingénd insé aceste doué puncte onórea și demnitatea Rusiei, n'am putut accepta nici un compromis.

Pe responsabilitatea mea proprie și în esercitarea plenipotențelor Țarului, am respins, fără a esita, oferile pe cari le-au făcut Japoniesii cu privire la plătirea unei sume de bani și cedarea insulei Sachalin.

Ca răspuns la întrebarea: că în jurul căror cestiuni s'au ivit cele mai mari deosebiri de vederi între delegații ruși și japoniesi, pot să spun numai atât, că între noi, delegații, domină puncte de vedere absolut deosebite. Eu țin la premisa, care e și dovedită prin fapte, că Rusia nu e bătută. Dacă Țarul, animat de dorința de a pune capăt vėrsării de sânge, a fost gata a intrerupe rășboiul și a ajunge la o înțelegere cinstită cu inimicul, atunci n'a fost just de a deduce din acéstă împrejurare, că Rusia este bătută și ingenunchiată.

Ce privesce stadiul actual al cestiunei încheierii unei păci, trebuie să refuz a-mi spune părerea, séu a face o prognosă. Sábătă (26 Aug. n.) Rad. se vor întruni din nou delegații. Ce se va întâmpla atunci, este secretul viitorului.

De-ocamdată nu pot face nici o profetie asupra rezultatului final al conferențelor. Dér și pentru cazul când ne-am reíntoree în patria noastră, fără a ne fi putut ímplini misiunea, pentru care am fost trimiși de monarhii noștri aici, totuși sunt de părere, că opera noastră n'a fost zădarnică. Ea va trăi mai departe în istorie, nu numai sub forma unui protocol, ci ca o putere viețuitoare, ca un prețios cas de precedență, care va aduce prin generațiuni ródele sale.

Evenimentul este fără păreche în istorie. Nici-odată nu s'a întâmplat până acum, ca doi monarchi, cari au fost încurcați într'un rășboiu, să se vadă animați de a trimite delegați, cari să ia măsură pentru terminarea ostilităților, înainte de ce acest rășboiu să fi ajuns la un sfírșit decisiv.

Contele Lamsdorff și cestiunea păcii.

(O desmintire.)

Țiarele din Londra și după ele cele din America au înregistrat un interview, ce l'ar fi avut cörespondentul din Petersburg al agenției »Reuter« cu contele Lamsdorff ministrul de esterne rus. În acest interview ministrul Lamsdorff să fi declarat, că guvernul rusec e firm decisiv a nu plăti Japoniei vre-o contribuțiune sub nici o formă, nici ca despăgubire, nici ca sumă pentru rėscumpărarea insulei Sachalin.

Agenția telegrafică din Petersburg desminte acum acéstă scire, declarând, că interviewul cu Lamsdorff este luat din aer. Ministrul Lamsdorff n'a primit nici un cörespondent, nici n'a făcut vre-o declarațiune în cestiunea tratărilor de pace.

Congresul „Corda fratres“ la Liège.

La începutul lunei lui Septemvrie se va ținé congresul federațiunei internaționale studentesce la Liège.

Acest congres are o deosebită importanță, mai cu sémă pentru noi Románii de sub coróna sf. Stefan, pentru-că lupta începută acu 3 — 4 ani de a-se constitui federațiunea pe basă de naționalitate — după cum voiau Italianii, Románii etc. —

față de constituirea pe basă după state (ca adecă toți din Ungaria, fie Románi ori altă naționalitate, să se considere de Unguri) după cum o voiesc acésta compatrioții noștri Maghiari, la congresul acesta se va fini în óre care chip. Astfel se va da o luptă decisivă între reprezentanții celor două păreri.

Maghiarii deja de cu vreme au început a-se pregăti la acésta luptă și după cum spuse »Budapesti Hirlap« în numărul séu dela 25 August. a. c., li-ar fi succes să cástige pe partea lor pe 3 Italiani, cari i-ar fi vizitat în Budapesta, și anume: pe avocatul Tumiati, profesorul de univ. Callegari și pe universitarul Rifleso. Ce e adevărat din cele publicate de »B. H.« nu putem să scim, dér că Maghiarii sunt bine pregătiți pentru lupta, ce se va da la acest congres, e mai mult ca sigur. B. H. spune, că dintre Maghiari până acuma 9 inși ș'au anunțat participarea la congres la președintele federațiunei, avocatul Provansal.

După cum scim președintele secțiunei române e d-l Dr. Ioan Scurtu prof. în Bucuresci. Dér cu tóte că suntem în pragul congresului, subscrisul n'am cunoscință, ca din partea noastră a Románilor să se fi făcut ceva demersuri în acéstă importantă cestiune. Ori pöte am trecut cu vederea?!

La tot cazul n'ar strica, dacă ni s'ar da ceva deslușiri în acéstă cauză din partea celor chemați. Fiind la ordinea ăiei acestui congres obiecte atât de importante pentru noi, ni-se impune datorința, să participăm la congres, într'un număr cât se pöte de mare și bine organizați, ca să împunem colegilor streiní. Am spus, că nu știu de s'au făcut ceva demersuri în privința acésta ori ba, dér ar fi fórte bine dacă dintre noi, cești din Transilvania și Ungaria, acei st. colegi, precum și membrii seniori, cari materialmente sunt bine situați și vorbesc l. francesă, ar lua cu toți parte activă la congres, pentru-că chiar noi suntem aceia, cari am început lupta acésta, atrăgénd atențiunea colegilor din tóte statele asupra noastră, și ar fi o lașitate din partea noastră, dacă acuma când suntem aproape de isbanda, ne-am retrage de pe arena de luptă!!

Scriitorii acestor șire — durere — nu e în situația favorabilă de a lua parte activă la congres, dér avem noi colegi destui, cari ar fi în stare să facă acésta, ba sunt între ei — nu vréu să-i numesc — tineri, cari au mai participat, și la congresele din urmă și cunosc cauza în detail.

Acestora li-se impune, datorita ca să apestégul, pe care ei l'au ridicat și să l' ducă la isbandă! Să nu uite insé, că suntem deja în óra a unspredecea, deórece la începutul lunei viitoare congresul se începe. N'avem deci mult timp de cugetat!

Videant consules!

(i.)

SCIRILE DILEI.

— 29 August n.

Escursiunea funcționarilor comerciali din Bucuresci la Brașov. Asociația generală a funcționarilor comerciali din Bucuresci, vr'o 1000 de domni și dame, au făcut o escursiune la Brașov. Escursionistii au sosit Sábătă séra pe la órele 10 cu 2 trenuri speciale. Camera de comerț din Brașov a intervenit pe lângă comanda pieței, care a rezervat în casarma négră și în cea din Brașovul vechii 900 paturí. Pentru vr'o 100 s'au rezervat odăi la villa Kertsch, villa Stehlik etc. Din partea gremiului levantin român s'au prezentat la gară spre a primi pe escursionistii d-l Sábădeanu și N. Dușoiu. Escursionistii au mánecat la »Gewerbeverein« și la Forkert pe promenadă, fórte mulți insé au preferat restaurantele »koșer« din Tírgul Inului, Tėrgul Florilor etc. Duminecă la órele 2:45 p. m. escursionistii s'au întors în România.

Masacrarea Armenilor. Se telegrafieză din T. Seymen: Turcii au masacrat un mare număr de Armeni la Cesarea. Pe de altă parte armenii au dat foc la doué moschee. Ambasadele au făcut demersuri la Pörtă, cerénd încetarea imediată a masacrelor.

După sciri din Seymen Apiz Effend Oundjian, notabil armean, furnisör al guvernului, a fost ucis ăuia nămiada mare

pe piața publică, cu patru focuri de revolver, de cătră un armean revoluționar. Acesta fusese trinis de comitetul revoluționar armenesc spre a storce paralele dela Oundjian, care a refuzat, cu toate scrisorile de amenințare ce primise. Turcii îndoesc numărul arestărilor, cari se fac chiar printre europeni, fără nici un drept. Se prevede, că situația va deveni foarte gravă. Domnesce o mare nesiguranță. In populația turcească e febrile mare în contra europenilor. Primii dragomanii ai ambasadelor Austriei și Rusiei iau măsuri pentru sporirea staționarilor, în vederea unei eventuale protecțiuni a supușilor lor respectivi. Se așteaptă, ca mișcarea revoluționarilor armeni să izbucnescă peste tot. Turcii infuriți devin brutali și nu au nici un fel de considerație pentru străini. Se telegrafiază din Smirna, că numărul armenilor arestați acolo se urcă la 1700. Intre ei este și bogătașul armean Paliosoglu.

Bilete de trecere pentru 8 zile. In urma măsurilor luate de guvernul ungar, în timpul din urmă locuitorilor din comitatele de la frontieră nu li-se liberau bilete de trecere în România, ci erau siliți a-și scotea pașaport pe anul întreg. Din cauza acestei s'au ivit nenumărate inconveniente. Vicespanul comitatului Brașov arătând starea lucrurilor, a stăruit în diferite rânduri la ministerul de interne, și intervențiile acestea au avut rezultatul dorit. Ministerul a încuviințat, ca de acum înainte să se libereze bilete de trecere câte pe 8 zile.

Poporațiunea din Ungaria pe luna Iunie s'a sporit cu 15.786. S'au născut 55.349 copii și au fost 39.563 casuri de morțe. Numărul născerilor e cu 300 mai mic, decât în Iunie 1904, ér a casurilor de morțe e cu 3000 mai mare, decât în Iunie a aceluiaș an, deci sporul pe 1905 e cu 3300 mai mic ca în 1904. După datele oficioase numărul casurilor de morțe s'a urcat în cea dintâi jumătate a anului 1905 cu 49.000 față de întâia jumătate a anului 1904, ér născerile s'au urcat cu 1700. Dacă subtragem, ne încredințăm, că sporirea populațiunii în întâia jumătate a anului 1905 e cu 47.300 suflete mai mică, decât în aceeași jumătate a anului 1904. Intristătoare cifre și rele semne pentru această țară

Concurs pentru stipendii. Din Blăși. se publică concurs până în 15 Septembrie pentru stipendiile vacante. Numărul stipendiilor, ce se vor conteri, e de 45, cele mai mari sunt din fundațiunea »Alexandru St. Șuluțiu«, »Vancea« și »Ioan Daniel«, celelalte sunt mai mici dela 80—200 corone.

Catedrala română din Sofia. La ministerul român al cultelor s'a primit scirea, că lucrările pentru construirea unei catedrale române la Sofia sunt aproape terminate. Noua biserică este vorba ca să se sfințească chiar în toamna asta.

Un cadou al Regelui Carol. Regele Carol, care este șef onorific al regimentului 9 regal prusian, a binevoit a oferi ofițerilor acestui regiment, ca amintire, un serviciu de masă de argint. Spre acest scop regele a însărcinat pe d-l locot.-colonel Socec să meargă la Metz spre a remite ofițerilor acest prețios dar.

Amenințări grecesci. Din Salonic se anunță, că în tot vilaietul circula proclamații ale bandelor grecesci, prin care sunt amenințați cu morțea toți cei-ce fac cauză comună cu Bulgarii.

Parlamentul muntegrecan. Se anunță din Cetinje, că parlamentul muntegrecan, care se va forma pe baza constituției proclamate de curând de prințul Nicolae, se va întruni pentru prima oră la Cetinje, în ziua Decemvrie.

Lecții cu preșuri moderate din piano, canto, limba franceză și germană de *Alexandrina Majai*, Ciocrac nr. 7.

Concertul Aurelia și Romul Cionca.

Duminecă, în 27 August la orele 4 1/2 m., a avut loc un concert la Rășnov, care se poate numi un adevărat eveniment artistic. Profesorul D-l Cionca din Bucu- mei petrecând lunile de vacanță cu familia sa în această comună frumoasă, a avut ocazia să aranjeze cu talentații săi copii sora Aurelia și tânărul Romulus Cionca un concert în sala cea mare a hotelului Rosenauer Burg.

Despre d-sora Aurelia Cionca, care are și n-are încă 16 ani împliniți, poate re-

privi asupra unui trecut artistic de 10 ani, toate foile române și străine au scris în diferite rânduri dări de seamă nu se poate mai elogiöse. Ultima scire, ce o avem despre d-nsa este, că în primăvara anului curent la examenul general în clasa de măestri a cunoscutului mare pianist Reissner din Lipsca, a ieșit ca prima dintre toți elevii.

La concertul din Rășnov atât în bucățile în cari a fost acompaniată de fratele său Romulus, cât și în bucățile independente, d-sora Aurelia Cionca n-a oferit o plăcere artistică din cele mai rare. D-na Anghel n. Popovici și d-l Malcher, amândoi profesori la conservatorul din București, cari erau de față, nu găsiu cuvinte pentru a lăuda tehnica și dibăcia cu care d-sora Cionca s'a achitat de cele mai grele nuanțe din bucățile lui Tomaso Vitali, Chopin, Wienawski, Scarlatti-Taussig și cu deosebire în rapsodia 12 de Liszt, cunoscută ca una din cele mai grele compoziții. Fratele său Romulus Cionca, în etate de 14 ani, a dat de asemenea probe escelente despre talentul său, așa că profesorul Malcher s'a exprimat elogios, prognosticându-i un frumos viitor.

Din colonia română de vilegiatură, care anul acesta s'a urcat la numărul de 300 persoane, am remarcat între alții pe profesorul de univ. Evolveanu cu d-na, Dumitrescu directorul liceului Sava, prof. Vătășan. Din Brașov: d-na Munteanu cu d-sorele Zoe, Miți, Sofica și Lilli, Ang. Paul însoțit de d-l Lazar Bistrițanu din Bêrlad, mai departe din Rășnov și împrejurime: d-l G. Proca și C. Proca cu domnele, pâr. Comanescu din Codlea cu d-na, pâr. Brumboiu din Tohanul-vechiu cu d-na, Ananie Boldor din Codlea cu d-na etc. — Aplausele frenetice nu mai voiau să înceteze, d-sorei Cionca i-s'a oferit și un buchet de flori. (p)

Conferența băncilor române.

Sibiu, 26 Aug. 1905.

În sala festivă a Muzeului s'a ținut la 23 August conferența directorilor băncilor române din Transilvania. Președinte Parteni Cosma, secretar ad hoc I. Lăpădatu.

După deschidere se constată numele delegațiilor prezente și apoi secretarul cetește vastul raport al delegațiunii, în care se tractează pe larg următoarele cestiuni:

- 1) Mobilizarea împrumuturilor ipotecare prin cedarea obligațiunilor ipotecare la institute, cari emit scrisuri fonciare;
- 2) Instituția revisorilor experți;
- 3) Sistemizarea pensiunilor pentru funcționarii de bancă;
- 4) Cestiunea cursului practic de contabilitate. Aici arată delegațiunea, că până la alte dispoziții a îngrijit, ca doi bărbați de specialitate, bine orientați atât în teorie, cât și în praxă, să se angajeze de a pune la dispoziția cercurilor interesate, decât nu un curs de prelegeri, cel puțin un scurt manual, care în un cadru cât se poate mai restrins, să-i introducă pe toți cei interesați în practica contabilității de bancă.

- 5) Cestiunea fondului cultural.
- 6) Fondarea de bănci noue;
- 7) Reducerea etalonului în afacerile active;
- 8) Forma, în care ar fi să se organizeze Asociațiunea băncilor românești.

Acosta este cestiunea cea mai ardentă pentru moment.

Se scie anume, dice delegațiunea, că experiențele ce le-au făcut și le-au plătit atât de greu, în timpul mai nou institutiile de credit din țară, au dovedit în mod neîndoelnic necesitatea absolută a controlului extern pentru asigurarea dezvoltării viitoare a băncilor — și că de altă parte guvernul este definitiv hotărât, ca la apropiata modificare a legii comerciale să impună tuturor institutelor de credit acest control extern în mod obligator, în cât va supune acele bănci, cari nu-și vor fi creat acest control extern pe calea asocierii autonome, unui control din partea organelor statului și având în vedere, că multe abuzuri și iregularități, ce s'au ivit în timpul mai nou mai ales în al celor neromânești — justifică pe deplin o asemenea măsură, — nu ne putem îndoi, că această intențiune a guvernului enun-

țată în repetite rânduri în mod oficial, se va și realiza.

Astfel stând lucrurile se impune, ca băncile românești să se organizeze între sine în așa mod, ca controla să o facă ele și să nu fie constrinse a se supune unei controle străine.

Raportul arată mai departe, că pentru popularizarea lucrărilor mai importante, apărute în »Rev. Econ.«, a înființat Biblioteca băncilor, în care s'au publicat până acum:

Studii de contabilitate, de I. D. Lăpădat;

Băncile române de C. Popp;

Efectele publice de Lăpădat.

Raportul se încredințează spre censurarea unei comisiuni compuse din dd. Andrei Medan, Petra Petrescu, prot. Hamsea protopop Dr. Popoviciu, dir. Carabaș și alți doi domni, cari își scapă din memorie.

După ședință, d-l I. D. Lăpădat a ținut o conferență interesantă despre politica de discount.

A doua ședință s'a deschis la 4 ore d. a. Raportor Petra-Petrescu.

Conferența ia următoarele concluse:

- 1) Se ia act de raportul delegațiunii.
- 2) Se aprobă convocarea estra-ordinară a conferenței de astăzi.
- Pentru viitor, convocarea, programa și ordinea de zi se vor publica nu numai în »Rev. Econ.«, d-er se vor trimite și separat tuturor băncilor asociate.
- 3) Se aprobă lucrările delegațiunii înșirate în raport, în deosebi
  - a) editarea publicațiunilor amintite;
  - b) aranjarea esposiției băncilor.
- 4) Censurarea socotelilor delegațiunii se amână pentru conferența proximă.
- 5) Se susțin hotărârile principale luate în conferența din Octomvrie 1903 și se recomandă
  - a) mobilizarea împrumuturilor ipotecare pe calea cesiunii la un institut, care emite scrisuri fonciare;
  - b) ca băncile să profite în număr cât mai mare de instituția revisorilor experți;
  - c) avându-se în vedere, că desigur mai ales la insistența conferențelor băncilor, deja 46 institute s'au îngrijit de pensiunea funcționarilor lor, conferența recomandă și celorlalte bănci să ia măsurile necesare în astă privință;
  - d) institutele sunt invitate din nou a contribui la fondul cultural;
  - e) se recomandă băncilor asociate a sprijini înființarea numai acelor institute noue, despre cari sunt convinse, că sunt reclamate de interese publice, ér nu din motive private, personale;
  - f) a continua după posibilitate cu reducerea etalonului;
  - g) se recomandă, ca la urcarea capitalului, băncile să nu folosescă fondurile, cari servesc de garanție pentru existența institutelor, ér dividendele să se fixeze corespunzător venitelor averii propriie, reale a institutelor.
  - 6) Se decide organizarea băncilor în asociere pe baza legii comerciale. Delegațiunea este însărcinată să elaboreze un proiect de statute spre scopul acesta, proiectul să-l tipărească, să-l trimită spre studiere tuturor băncilor românești, ca apoi să se p-otă desbata în conferența proximă.

Președintele închide conferența.

Oradea-mare, 26 August 1905.

Stimate d-le Redactor! In orașul nostru apare deja în al XI-lea an un ziar, ce poartă numele »Tiszántul« și este organul diecesei romano-catolice. In privința șovinismului însă nici o deosebire între acest organ și între celelalte ziare maghiare, fie liberale, fie koșutiste.

Cu toate acestea, cu durere trebuie să constat, că preoțimea gr. catolică română din părțile acestea nu numai că sprijinesce prin abonamente acest ziar, d-er se găsec printre preoții români și de aceia, cari își țin de »onore« a colabora și a-și înegri propriul lor neam în colonele fiteucei șoviniste.

Alăturat, vă trimet numărul dela 22 August al lui »Tiszántul« în care veți găsi la loc de frunte un articol intitulat »Român mizeriaki (miserii românești), semnat de un »Kl.« Acest Kl. nu este altul, decât preotul gr. cat. din Beznea Ioan Klintók (alias Clintocu.)

Ceea-ce scrie acest preot lăpădat de cel mai elementar bun simț despre po-

porul din care s'a născut și a cărui prescură o mănăncă, întrece orî-ce inchipuire. Nici dușmanii cei mai inverșunați ai Românilor nu sunt capabili a iscodi murdării mai grozave, pentru a ne batjocuri înaintea lumii.

Citez câteva pasage:

»Imi vine în minte — dice Klintók — piesa »Clopotele amuțite« de Rakosy. Din întâmplare eram în Oradea când s'a dat premiera acestei piese și am asistat la reprezentatie. D-omne, Dumneșule! ce mai tărăboiu au făcut din acel incident chiar și foile mai moderate românești. Și acel Teodor Todorescu, așa cum ni-l personifică Rakosy, este un om de salon față cu câte un popă valah ajuns popă din dascăl. (Sublinierea este a lui Klintók.) Îți stă mintea în loc, vădând astăzi când și dela cantonierul de linia ferată încă se cer câteva clase civile, că la neuniți se duc din școala de stat la preparandie, pe care o absolvă cum dă Dumneșeu, se aleg dascăli și apoi obțin permisiune dela episcop să învețe teologia în particular. Din aceștia se fac apoi păstori sufletesci, conducători de popor, cari nici odată n'au stat sub disciplină serioasă și habar n'au de viața sufletescă! Etă de ce partea cea mai mare a Românilor și astăzi în secolul XX își trăiesce epoca străveche... Poporul nostru este foarte neglijat, b-ădăran, mai ales cei neuniți, cari n'au preoți absolvenți și conșienți.

»...Episcopii neuniți se porțe grije, ca să-și crească preoți inteligenți, cari să p-otă fi primiți și în saloane, nu numai lângă carul cu gunoii... ér cei gr. catolici și mai ales episcopul Radu se ordoneze a-se ține misiuni sacre în diecesă. Atunci va străluci și asupra noastră un viitor mai frumos, și poporul nostru se va cultiva...«

Atâta am creșut de bine a vă comunica, alăturându-v-é articolul întreg în original cu rugămintea să-l apreciați după cuviință. X.

Literatură.

A apărut din *Manualul de agricultură rațională*, de Dr. George Maior, vol. V Ippologia sau Zootechnia specială a caiilor, 18 1/2 c-ole de tipar cu 60 figurî întext. Costă 5 lei.

Vol. VI: Crescerea și prăsierea porcilor, 10 c-ole cu 35 figurî, costă 3 lei. Se află de v-ndare la librăria W. Kraft Sibiu și la autor, București Str. frumoasă Nr. 12.

ULTIME SCIRI.

Paris, 28 August. Witte a declarat următoarele: »Dorința exprimată de Komura de a-se ține Marți o nouă ședință, m'a surprins. Japonia vrea probabil să facă propuneri noue arupra cestiunii bănesci« — Depeșile de a-și din Petersburg sunt complet pesimiste. Rusia nu va plăti nici o centimă. Propunerile lui Roosevelt pentru o înțelegere, au fost respinse.

Petersburg, 28 August. Țarul a scris erî un manifest, prin care aduce la cunoștința poporului, că Rusia trebuie să continue răboiul.

Petersburg, 29 August. Un ucuz imperial ordonă mobilizarea, pentru întărirea armatei din Extremul Orient.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Stabiliment de hydrotherapie Wällischhof,

stațiune de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Arangiamet modern
(pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer, s-ore, massage, electrisare gimnastică suedă etc.)

Preșuri moderate.
Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul stabilimentului

Dr. Marius Sturza
Dr. ST. N. CIURCU.
Viena IX Pelikangasse 10. Telefon nr. 17065
Cabinet de consultațiune
cu somitățile medicale și specialiștii din Viena.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1904 7 August		1905 30 Iulie 5 August
A c t i v		
94.631,479	66690979 Rese. metal. aur 69707375	92.374,620
3 468,634	27940500 " Trate aur 28161000	97.868,375
43.626,278	Argint și diverse monede	3.018,286
8.216,471	Portofoliu Român și străin.	2.779,893
11.999,940	*Impr. pe efecte publice . 6051800	32.825,677
13.690,260	" " " in cont-corent 18723219	29.957,406
1.724,046	Fonduri publice	24.812,731
5.574,236	Efectele fondului de rezervă	24.775,019
573,874	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	11.999.666
209,613	Imobile	11.999.666
81.648,594	Mobilier și Mașini de imprimerie	15.153,610
27.780,526	Cheltueli de administrație	2.930,477
17.146,911	Depozite libere	2.930,477
310.290,871	Conturi-corente	5.700,666
	Conturi de valori	5.700,666
		579.391
		579.391
		199.106
		214.696
		85.621,380
		85.697,305
		—
		—
		57.235,726
		55.854,654
		332.451,336
		333.511,266
P a s i v		
12.000,000	Capital	12.000,000
18.523,634	Fond de rezervă	12.000,000
2.832,428	Fondul amortis. imob. și materialului	19.878,642
193.602,780	Bilete de bancă în circulație	19.878,642
1.461,065	Profituri și Perderi	3.016,596
222,365	Dobânzi și beneficii diverse	3.016,596
81.648,599	Depozite de retras	198.353,490
—	Conturi corente	204.681,890
310.290,871	* Scont 5% Dobânzi 6%.	1.560,783
		1.560,783
		240,982
		290,182
		85.621,380
		85.697,305
		11.779,463
		6.385,868
		332.451,336
		333.511,266

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 August n. 1906.

Renta ung. de aur 4%	115.80
Renta de corone ung. 4%	26.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	87.30
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	96.40
Bonuri rurale croate-slavone	96.70
Impr. ung. cu premii	218.—
Losuri pentru reg. Tissi și Seghedina	165.85
Renta de hârtie austr. 4 2/10	100.60
Renta de argint austr. 4 2/10	100.50
Renta de aur austr. 4%	119.50
Renta de corone austr. 4%	1.0.65
Bonuri rurale ungare 3 1/2 %	92.90
Losuri din 1860.	126.90
Acții de-ale Băncii austro-ungară	16.38
Acții de-ale Băncii ung. de credit. 783.—	
Acții de-ale Băncii austr. de credit. 672.25	
Napoleoniori	19.10
Mărci imperiale germane	117.20
London vista	239.82
Paris vista	95.27
Note italiene	95.40

Cursul pieței Brașov

Din 29 August n. 1905.

Banote rom. Cump. 18.96	Vënd. 19.—
Argint român. " 19.92	" 19.92
Napoleoniori " 19.06	" 19.10
Galbeni " 11.30	" 11.30
Mărci germane " 117.20	" 117.20

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1905.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:	
I. Trenul mixt la ora 5:32 min. dimin.	
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2:45 m. p. m.	
III. Trenul de pers. la ora 8-7 min. séra.	
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10:26 m. séra.	
Dela Brașov la București:	
I. Trenul de persoane la ora 3:55 m. dim.	
II. Tren accel. la órele 4:59 m. dim.*	
III. Trenul mixt la órele 11:35 m. a. m.	
IV. Trenul accel. la ora 2:19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).	
V. Tren mixt la órele 6:50 séra.* (care circulă numai la Predeal).	
Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:	
I. Trenul de pers. la ora 5.15 min. dim.*	
II. Trenul mixt la ora 8:45 min. a. m.*	
III. Trenul de per. la ora 2:50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).	
IV. Tren de pers. la órele 6:34 m. séra.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).	
Dela Brașov la Zérnesci (gara Bartolomeiu)	
I. Trenul mixt la ora 9:2 min. a. m.	
II. Trenul mixt la ora 3 14 min. p. m.	
III. Tren mixt la óru 9:47 séra.	
IV. Tren de pers. la 6:14 dim. (numai Dumineca)	

Un învățacel se primesce

numai decât în prăvălia de manufactură a subscrisului, se aibă cel puțin 2 séu 3 clase gimnasiale, să posedă pe cât se poate și limbile folosit în patrie.

Ión Lázároiu,

comersant,

Orăștie (Szászváros).

FARMACIA la „LEU“

FRIEDRICH STENNER
Brașov, Strada Porții nr. 21.
Recomandă marele deposit în specialități medicinale — indigene și externe, —
Parfumerie, Cremes, Pudre, Apa de păr. Vin de china, cu fer și fără fer.
Vin de afine, contra tiarei.
Articolii pentru căutare de bolnavi.
APE MINERALE etc. etc.
Mare asortiment de specialități de gumi.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:	
I. Tren acc. p. Arad la órele 4:52 m. dim	
II. Trenul de persoane la ora 7:50 dim.	
III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2:9 m. p. m.	
IV. Trenul mixt la ora 9:27 min. séra.	
Dela București la Brașov:	
I. Tren. de pers. la ora 7:28 min. dim.	
II. Trenul accel. la ora 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).	
III. Trenul pers., la ora 4:55 m. p. m.	
IV. Trenul mixt. la ora 9:18 min. séra.	
V. Tr. accel. la órele 10:14 m. séra.	
Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov	
I. Trenul de persoane la ora 8.25 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Szereda).	
II. Trenul de pers. la ora 1:59 m. p. m.*	
III. Trenul mixt, la óra 6:10 m. séra.*	
IV. Tren mixt, la órele 10:04 m. séra. (* au legătură cu Ciuc-Gyimes).	
Dela Zérnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)	
I. Trenul mixt la ora 7:02 min. dim.	
II. Trenul mixt la ora 1:12 min. p. m.	
III. Tren mixt la ora 7:43 séra.	

Primul stabiliment
de văpsitorie artistică cu abur și
spălătorie chimică.
FABRICA Str. năsipului Nr. 1/a.
Biroul principal str. Hirscher Nr. 3.
(Vis-à-vis de sala de concert.)
Se recomandă pentru văpsit Garde-
robe de dame, bărbați, întregi ori des-
făcute, asemenea și pentru curățit.
Cu toată stima:
W. Körner.
17—100 (1880)

Unde se mănâncă bine
și se béu **VINURI** curate
de Mediaș **BERE** de Pilsen
„Urquell“ prospătă dela cep în
fie-care di? ? La
Restaurantul Schwarzburg
în Brașov, Str. Spitalului nr. 20.
Listă de bucate românească.
De o cercetare numerosă se rógă
C. R. GLIGORE CRISTEA,
conducătorul restaurantului.
105—0

Copiii precum și adulților un neprețuibil dar dumnezeesc!

Izvorul „GLORIA“ de Arkos

in fer și lithiu-hydrocarbonic foarte bogată

apă minerală medicinală

de un efect miraculos, necauđând iritațiunii de sânge și unflaturi
la stomac, ca cele mai multe ape minerale pré concentrate în acid
carbonic liber și în săruri mineralice.

(Autorisată ca apă medicinală prin decret ministerial intern Nr. 401—1905).

Apa minerală „Gloria“ este un remediu de cură foarte prețios, care stârnesce pofta de mâncare și înlesneșce mistuirea de minune, promovédă secrețiunea udului și acréla udului, în mod frappant și influențéază membrele flegmatice ale organelor respirátore, circulațiunea sângelui și activitatea nervilor într'un mod surprindetor.

Tot așa și pentru copii în orice etate este apa minerală „Gloria“ deasemenea o beutură foarte prețioasă, dorită instinctiv de dinșii, care favorizéază sănătătii lor în modul cel mai îmbucurător.

Béut cu Șampanie, cu vin séu cu bere, apa „GLORIA“ va paralisa efectul amețitor ale acestor beuturi mai ales asupra creierilor și a nervilor de multe-ori foarte vătămător, sub ori ce împrejurare.

Pe baza unui studiu foarte minuțios mé simt decł obligat a publica, că ori și cine cătră sine, părintii însă și cătră copii lor vor comite mai mult ca o neglijență, decât n'ar încerca efectul minuat al acestei naturală și într'adevăr binecuvântată apă minerală, care se manipuléază la izvor, — pe cât stă în puțința omenéscă — cu cea mai deosebită severitate.

Deposit propriu în Brașov, Str. aței nr. 6,

(vis-à-vis de SCHWARZBURG),

unde se află cu schimbarea sticlelor:

o sticlă de un litru apă minerală „Gloria“ pentru 20 fileri,

„ „ „ 1/2 „ „ „ „ 14 „

Josef György,

administrațiunea izvorului „Gloria“ de Arkos.

Cruce séu stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și invioreză

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boa-

se da împrejurării, că le vechi de 20 an.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, țuituri de ureche, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, auđul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, recoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, uđul în pat, influența, insómnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din tóte părțile lumii, cari prețuesc cu multă admirație invențiunea mea și ori-cine póte examina aceste a'estate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ese confundé cu aparatul „Volta“, de óre-cc „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja iefinătatea crucii male electro-magneticé e recomandă deosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 an.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru țérá i streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.

A V I S.

Prenumeratiunile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și renoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenti să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc cu espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou să binevoiască a scrie adresa lámurit și să arete și posta ultimă. Administraț. „Gaz. Trans.“